

Ministerstwo Infrastruktury

Departament Gospodarki Wodnej

Znak pisma: DGW-5.0530.1.2025

Warszawa, 13 sierpnia 2025

KGHM Polska Miedź S.A.
ul. M. Skłodowskiej-Curie 48
59-301 Lublin

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy *o petycjach*¹ zawiadamiam o nieuwzględnieniu petycji wniesionej pismem z dnia 14 maja 2025 r., znak: PT/112/2025, w sprawie zmiany przepisów ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze*² oraz ustawy – *Prawo wodne*³ w zakresie uznawania wód kopalnianych za ścieki, jeszcze zanim zostaną odprowadzone do odbiornika (ziemi lub wody).

Wnioskodawca skierował petycję do Głównego Geologa Kraju – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Petycja została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury zgodnie z właściwością przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska przy piśmie z dnia 2 czerwca 2025 r., znak: DGL-WOP.054.1.2025.MJ, w części dotyczącej zmiany ustawy – *Prawo wodne* w zakresie wód kopalnianych i ścieków przemysłowych. Petycja została rozpatrzona wyłącznie w zakresie będącym we właściwości Ministerstwa Infrastruktury.

Uzasadnienie

Z treści pisma KGHM Polska Miedź S.A. wynika, że obowiązujące przepisy prawa utrudniają możliwość wykorzystania wód kopalnianych, co może negatywnie wpłynąć na proces wydobywania rud miedzi. Jest to spowodowane przede wszystkim tym,

¹ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. *o petycjach*¹ (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290 z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2025 r. poz. 960).

że wody kopalniane są uznawane za ścieki jeszcze zanim zostaną odprowadzone do odbiornika (wody lub ziemi). Tym samym KGHM nie może skorzystać z tzw. „mechanizmu redukcji”, określonego w art. 278 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*, zgodnie z którym ilość wprowadzonych ścieków mogłaby zostać pomniejszona o ilość substancji zawartych w wodach pobranych, których zużycie spowodowało powstanie ścieków. Skutkiem takiego rozwiązania, zdaniem KGHM, jest konieczność uiszczania opłaty zmiennej na poziomie 25 razy wyższym niż dotychczas, co wpływa na jej rentowność.

Mając powyższe na uwadze KGHM zaproponował wprowadzenie stosownych zmian w zakresie:

- 1) ustawy – *Prawo geologiczne i górnicze* – polegającej na jednoznacznym określeniu, że wody kopalniane do czasu wprowadzenia do odbiornika nie są ściekami (jako *lex specialis* w stosunku do regulacji zawartych w art. 278 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*);
- 2) ustawy – *Prawo wodne* – polegającej na uzupełnieniu przepisu art. 278 ust. 4 o wyrażenie „lub ujmowane”.

Ponadto zaproponował wprowadzenie przepisu, na wzór przepisu art. 101a ustawy – *Prawo ochrony środowiska*⁴, zgodnie z którym wód pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego nie uznaje się za zanieczyszczone, jeżeli substancje w nich zawarte są pochodzenia naturalnego.

Jedną z podstawowych zasad ustawy – *Prawo wodne* jest zasada „korzystający płaci”. Zasada ta wynika wprost z implementacji przepisów dyrektywy 2000/60/WE⁵ i ma na celu ochronę wód oraz ograniczenie działań powodujących negatywne dla nich skutki. Priorytet stanowi naprawianie szkód wyrządzonych w środowisku u źródła przez zanieczyszczającego, który powinien ponosić koszty usunięcia tego naruszenia. Celem przedmiotowych regulacji jest bowiem zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska wodnego przez rozsądne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. Zasadę tę wprowadza także art. 86 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁶, zgodnie z którym każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie, a także art. 7 ust. 1 ustawy – *Prawo ochrony środowiska*, zgodnie z którym kto powoduje zanieczyszczenie środowiska, ponosi koszty usunięcia skutków tego naruszenia.

Poruszona w piśmie KGHM kwestia uznawania wód kopalnianych za ścieki, a także ponoszenie z tego tytułu opłat zmiennych za wprowadzanie tych ścieków do odbiornika, była przedmiotem rozpoznania przez Naczelny Sąd Administracyjny (dalej: NSA) skarg KGHM na decyzje Dyrektora Zarządu Zlewni we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w przedmiocie określenia opłaty zmiennej za wprowadzanie ścieków do wód. W tej sprawie, na mocy obowiązujących

⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.)

⁵ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r., str. 1-73, ze zm.).

⁶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

przepisów, zostały wydane wyroki o sygn. akt: III OSK 256/24 oraz III OSK 265/24, na które powołuje się KGHM w swoim piśmie.

Z treści ww. rozstrzygnięć wynika, że nie można utożsamiać ujmowania wód w ramach usługi wodnej polegającej na odwadnianiu zakładów górniczych z usługą wodną polegającą na poborze wód. Takie korzystanie z definicji pojęć potocznych mogłoby w konsekwencji doprowadzić do wykluczenia możliwości stosowania przepisów ustawy – *Prawo wodne* lub stosowania ich niezgodnie z regulacją tej ustawy. Ustawodawca odróżnił bowiem usługę wodną w postaci poboru wód podziemnych i wód powierzchniowych (wymienioną w art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy – *Prawo wodne*) od usługi wodnej polegającej na odwodnieniu zakładów górniczych (wskazanej w art. 35 ust. 3 pkt 8 ww. ustawy). Ponadto NSA wyjaśnił, że wprowadzie ustawa – *Prawo wodne* nie definiuje pojęcia „pobór wód”, czy „ujmowanie wód”, jednak nie oznacza to, że pobór wód i ujmowanie wód to pojęcia tożsame, a w konsekwencji – to tożsame usługi wodne.

NSA z całą stanowczością podkreślił, że KGHM nie ma prawa do skorzystania z instytucji pomniejszenia ilości substancji zanieczyszczających w ściekach o ilości tych substancji zawartych w wodach pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych, będących ściekami, ponieważ odwadnianie zakładów górniczych, to inna, niż pobór wód, usługa wodna, do której nie stosuje się przepisu art. 278 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*. Tym samym NSA potwierdził zasadność stanowiska Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Mając na uwadze, że ww. wyroki NSA są prawomocne i wiążące, propozycje zmiany przepisów KGHM mają na celu umożliwienie wprowadzania ścieków zawierających olbrzymie ilości substancji zanieczyszczających w postaci chlorków i siarczanów, bez obowiązku ponoszenia konsekwencji w formie opłaty za takie działanie.

Korzystanie z wód, zgodnie z ustawą – *Prawo wodne*, nie może powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych. Przepisy ustawy są skoncentrowane na kwestii gospodarowania wodami i ochronie środowiska. Faktem jest, że górnictwo podziemne nie może istnieć bez odwadniania kopalń, ale jednocześnie należy mieć na względzie, że wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, będące ściekami zgodnie z art. 16 pkt 61 lit. e ustawy – *Prawo wodne*, stanowią zagrożenie dla środowiska, ponieważ zawierają substancje zanieczyszczające, które znacząco wpływają na stan jakościowy wód. Aby uznać wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych za niespełniające definicji ścieków (art. 16 pkt 61 lit. e ustawy – *Prawo wodne*), musiałyby one być niezanieczyszczone albo zostać z powrotem wtłoczone do górotworu w tożsamej ilości i jakości jak w wodach pobranych, tak aby nie zaistniała dysproporcja pomiędzy ekosystemem pierwotnym i finalnym lub pierwotnie być pozbawione zanieczyszczeń.

Potraktowanie wód zasolonych, pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego (ścieków), w ten sam sposób jak wody pobrane, mające na celu złożenie oświadczenia na potrzeby ustalenia opłaty zmiennej za wprowadzanie ścieków do wód odliczającego chlorki i siarczany zawarte w ujmowanych wodach zasolonych (mimo ich faktycznego wprowadzenia do rzeki Odry) nie może znaleźć akceptacji organów odpowiedzialnych za prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki wodnej i ochrony środowiska wodnego.

Należy zaznaczyć, że zawartość chlorków i siarczanów w ściekach wprowadzanych przez KGHM do rzeki Odry wynosi od 26,7 tys. mg/l do 42,9 tys. mg/l, co przekłada się na ilości (ładunki) tych substancji od 78 mln kg do 584 mln kg w kwartale.

Należy ocenić, że zaproponowana zmiana przepisów prowadzi do uniknięcia opłaty za wprowadzane ze ściekami chlorki i siarczany. Mając powyższe na uwadze, proponowana przez KGHM zmiana przepisu art. 278 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*, przeczy zasadzie „zanieczyszczający płaci”, jak również jest sprzeczna z *ratio legis* ustawy – *Prawo wodne*. Stanowi także próbę podważania racjonalności prawomocnych wyroków najwyższej instancji sądownictwa administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o *petycjach* sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

dokument podpisany elektronicznie przez:

Tomasz Wenecki

Zastępca Dyrektora

Załącznik:

klauzula dotycząca przetwarzania danych osobowych

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska
2. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie